

ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ ЛЮДИНИ

Екологічні проблеми, виникнення яких обумовлено, перш за все, соціально-економічними факторами, можуть бути частково вирішені освіченим населенням. Саме тому питання інформування населення, екологічної освіти, виховання та формування екологічної культури виходять сьогодні на перший план. В системі сучасної освіти екологічна складова повинна стати основоположною, оскільки саме вона покликана формувати екологічний світогляд людини.

Для України сучасна екологічна освіта є системна складова національної системи освіти, що функціонує на підставі законодавства про освіту та Національної стратегії розвитку освіти України. Характерною рисою сучасної екологічної освіти є її спрямованість на гармонію між суспільством і природою, розв'язання екологічних проблем та сталий розвиток суспільства. Стратегія сучасної екологічної освіти спрямована на реалізацію цілей, змісту, форм і методів безперервної екологічної освіти на дошкільному, шкільному, позашкільному, професійному етапах, у всіх видах неформальної екологічної освіти і визначає наступні пріоритетні напрямки розвитку екологічної освіти і формування екологічної культури [1]:

- розвиток екологічної освіти як загальнокультурної освіти, спрямованої на поліпшення якості життя;
- створення системи безперервної екологічної освіти з метою підготовки підростаючого покоління для життя в швидко мінливих соціально-природних умовах;
- створення механізмів підтримки розвитку екологічної освіти і формування екологічної культури;
- розробка практичних заходів державного регулювання та формування екологічної культури як невід'ємної частини забезпечення екологічної безпеки;
- охоплення системою екологічної освіти усіх верств населення;
- поліпшення умов проживання та якості навколишнього середовища через виконання реальних проектів.

Основною метою сучасної екологічної освіти є створення комплексу необхідних і достатніх умов (організаційних, науково-методичних та інформаційних) для розвитку системи безперервної екологічної освіти і формування екологічної культури населення [2].

Сучасна екологічна освіта ставить перед собою такі завдання:

- забезпечення розвитку системи безперервної екологічної освіти і формування екологічної культури з урахуванням регіонального компоненту;

- забезпечення створення і впровадження системи науково-методичного супроводу безперервної екологічної освіти і формування екологічної культури.

Основними центрами екологічної культури на різних територіях є публічні і наукові бібліотеки, дирекції охоронюваних природних територій, музеї природи.

Бібліотеки комплектують екологічні структури, формують банки даних про стан навколишнього середовища і здоров'я населення, цілеспрямовано здійснюють еколого-просвітницьку діяльність відповідно до своєї компетенції.

Дирекції охоронюваних природних територій створюють відділи екологічної освіти, інформаційно-просвітницькі центри і музеї природи; організовують екологічні стежки та екскурсії; проводять навчання школярів; активно розвивають екологічний туризм.

Головною місією музеїв природи є екологічна освіта та виховання, формування екологічної культури всіх вікових груп населення засобами музейних технологій.

Першими курс «Охорона природи» почали викладати в Україні на початку 50-х р.р. в Одеському університеті. Про необхідність такої дисципліни для всіх вищих навчальних закладів йшла мова вже у 1959 р., а у 1961 р. було прийняте рішення про його факультативне вивчення не тільки в університетах, педагогічних, медичних, технічних вузах, а й в сільськогосподарських, юридичних, економічних. У 1970 р. були затверджені програми обов'язкового курсу «Охорона природи» для педагогічних інститутів і для спеціальностей «Біологія і хімія», «Дошкільна педагогіка», «Педагогіка і методика початкового навчання» [3]. На сьогоднішній день основи екологічних знань викладаються майже в усіх навчальних закладах України, а підготовку фахівців з напрямку «Екологія» здійснюють в понад 110 Вищих навчальних закладах.

Література:

1. Про концепцію екологічної освіти в Україні: Рішення Колегії МОН України № 13/6-19 від 20.12.01. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-19290-01#Text>.
2. Іванова Т. В. Екологічна освіта як базова складова екологічної політики держави. *Вісник Національного авіаційного університету. Сер. Педагогіка, Психологія*. 2017. № 11. URL: <file:///C:/Users/USER/Downloads/12553-32459-1-SM.PDF>
3. Мягченко О. П. Екологічна освіта і виховання в Україні. *Основи екології : підручник*. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 312 с.

Shcherbynina E. M., Mykhailova E. O. ECOLOGICAL EDUCATION AS THE BASIS OF ECOLOGICAL HUMAN WORLDVIEW FORMATION

Simon Kuznets Kharkov National University of Economics, Kharkiv, Ukraine.

The paper is devoted to the problem of ecological human worldview forming, which is aimed at solving of environmental problems and sustainable development of society. It is concluded that this is possible by creating conditions for the introduction of the system of continuous environmental education and the formation of environmental culture. The main principles of implementation of the strategy of modern ecological education in Ukraine are considered.